

etaten har den, som det blev fremhævet af den ærede første Taler, to Stadier, nemlig først Forhøret og derefter Rettergangen. I Sædetaten ere begge Stadier samlede under en Institution, under den kombinerede Ret. I denne samler Auditøren alle Akter vedrørende Sagen, og først naar Assessorerne med Præsens møde i Retten, faa de Meddelelse om, hvad det drejer sig om, og om de forskellige Aktstykker, som foreligge. Umiddelbart efter følger Forhøret og Afhøringen af Vidnerne, og derefter forelæser Auditøren, hvorledes efter hans Mening, Sagen skal paadømmes. Det er i korte Træk saaledes, det gaar til. Man vil altsaa se, at Præsens og Assessorerne kun have den Sejlighed til modent at overveje Sagen, som gives, medens Auditøren fører til Protokols, hvad de forskellige afhørte have svaret. Det er nu en given Sag, at Auditøren — han være et nok saa hæderligt, redeligt og godt Menneſte, og det er jeg overbevist om, at alle vore Auditører ere — vil ved at bearbejde Sagen faa sin personlige Opfattelse af Sagen af, hvor Hovedpunktet ligger, hvor Straffskylden ligger, og hvor stor den er. Under Indtrykket af denne Opfattelse holder han sit Forhør. Assessorerne have ikke haft Tid til at danne sig nogen selvstændig Opfattelse, og det er en given Sag, at den, som forhører, aldeles umiddelbart lader sig paavirke af sin forud fattede Opfattelse, og leder Forhøret i en Retning, der — selv om han er den redeligste, hæderligste og bedste Mand paa Jorden — ikke er ganske korrekt. I hvert Fald kan det synes saaledes for Offentligheden, og derfor er det rigtigt, at man giver den Betryggelse imod Mistænksomheden, der skaffes til Veje ved at bestikke et Forsvar. Det er imidlertid ganske sikkert, at naar vi ville føre dette Princip videre saaledes, at man lader den anklagede selv vælge Forsvaret i mindre Sager, kommer man ind paa en Forhaling af Sagen, som i mange Tilfælde er ganske unyttig. Det er en given Ting, at mange simple Sager, om Rømnings, Udblivelse efter Orlov, Optøjer paa Gaden og flige Forseelser klare sig selv, og at det at give anklagede Ret til her at vælge Forsvarer kun vil være at give ham Ret til af personlige Grunde at forhale Sagens Afslutning, hvad ingen af Parterne er tjent med, hvilket ogsaa er anført af den første ærede Taler.

Offentligheden stiller sig som sagt mistænksom over for Retter, hvor intet Forsvar findes, saa at der af Hensyn hertil kan være Grund til at bestikke et Forsvar, og dette kan desuden mulig være hensigtsmæssigt af en anden Grund. Rettergangen er, saaledes, som det nys blev berørt, fuldstændig lagt i

Auditørens Haand; det er ham, der forhører, afhører og forelæser Dommen. Hvis nu Assessorerne ligesom han være retskendige og havde Tid til at sætte sig ind i Sagen, saa vilde der kunne komme en alsidig Bedømmelse ud deraf; men det er min bestemte Overbevisning fra de Gange, jeg har siddet i kombineret Ret, at man er fuldstændig voldgivet Auditøren. Han har ved sin juridiske Kundskab en Overlegenhed, som gør sig meget stærkt gældende. Vel er det tilladt Assessorerne at paapege enkelte Momenter i Forhørene, som de ønske nærmere undersøgte, og paa denne Maade kunne de komme nærmere ind i Sagen; men det bestemmes udtrykkeligt, at ingen maa gøre det saaledes, at Rettens Forhandlinger derved forstyrres, eller at man derved paavirker Auditørens Forhørsmaade. Man ser altsaa, at den Indflydelse, de kunne øve, er ringe, og naar dertil lægges deres Mangel paa juridisk Kundskab i Sammenligning med Auditørens, staa de temmelig svagt. — Endelig er der et Moment til, som jeg tror, man ikke kan kaste til Side, og det er det almenmenneskelige. Auditøren er, saaledes som det blev sagt i det andet Ting, ikke noget Overmenneske, han er en almindelig dødelig, et Menneſte, der har sin Livsopfattelse, sit Livssyn, og derved paavirkes hans Stilling. Er han en Mand, der har en naturlig medfødt Sympati for de underordnede, vil han søge at føre Forhørene i Favn af de underordnede; er det en Mand, der har en større Sympati for de overordnede, kan han, selv om han har den hæderligste, bedste, redeligste Vilje, ikke undlade at paavirkes af sin Sympati. Det vilde være at forlange noget overmenneskeligt af ham, og det har man ikke Lov til at forlange af en almindelig dødelig. Jeg mener derfor, at alle disse rent personlige Momenter, der selv hos den bedste, ærligste og redeligste Mand kunne gøre sig gældende, fjernes i det mindste for udenforstaaende i høj Grad ved, at der bestiktes en Forsvarer. Jeg har allerede udtalt, at jeg slutter mig ubetinget til, at der kan bestikkes en Forsvarer, derimod finder jeg, at det, at den tiltalte selv kan i andre Sager vælge sit Forsvar, i mangfoldige Tilfælde kun vil bervirke en Forhaling, et Spild af Tid, der er til Skade for ham selv og for Tjenesten.

Det er i Korthed min Stilling til Spørgsmaalet. Hvad selve Lovforslaget angaar, kan jeg henholde mig næsten fuldt ud til alle de specielle Bemærkninger, den første ærede Taler kom med. Da jeg læste Lovforslaget igennem, var jeg noget i Tvivl, om det ogsaa galdt for Flaaden, idet jeg ikke